dostupné materiály alespoň upravit, protože na trhu je nedostatek kvalitního učebního materiálu s udělenou doložkou MŠMT.

ZŠ zřízené podle § 16 odst. 9 ŠZ ve značné míře (81 %), třebaže o něco menší než MŠ (87 %), uskutečňují nějaký druh podpory pro rodiny žáků se sluchovým postižením (besedy, akce pro celé rodiny apod.). A téměř všechny tyto školy informují rodiče o vzdělávání žáka tak, aby propojením sdílených cílů mohl dosahovat co nejlepších výsledků ve vzdělávání.

Významným **negativním zjištěním** je, že v **případě daných MŠ i ZŠ většina jejich pedagogů nevyužívá nabídky organizovaného vzdělávání určeného pro osvojení si či zdokonalení se v komunikačních kompetencích v českém znakovém jazyce a pro rozšíření znalostí v otázkách kultury a komunity neslyšících**.

Graf 2 | Materiály podle kterých probíhá výuka českého znakového jazyka – podíl (v %)

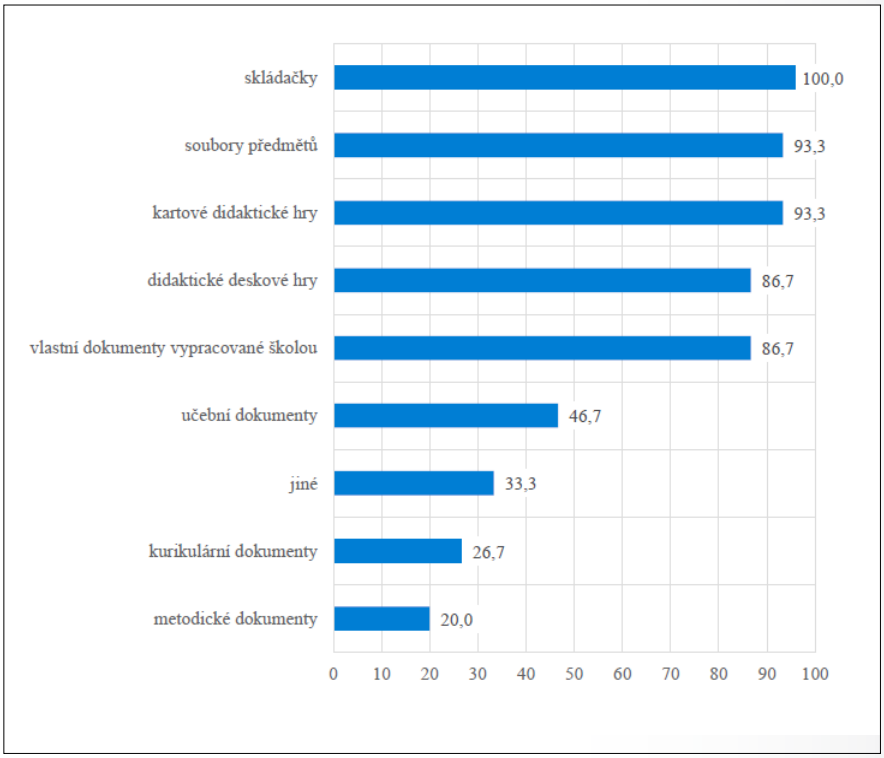

Komunikace je při výuce plynulá

V ZŠ zřízených dle § 16 odst. 9 ŠZ jsou **žáci zařazováni do tříd podle věku bez ohledu na druh a stupeň postižení, což popírá účel škol a tříd zřízených dle § 16 odst. 9 ŠZ**.

V necelé čtvrtině hospitací MŠ nevyužívaly žádnou další osobu poskytující podporu dětem se sluchovým postižením, v ostatních (76 %) podporu neslyšícím dětem poskytovali asistenti pedagoga, v některých z těchto případů šlo o neslyšící asistenty pedagoga. **V ZŠ** byl tento poměr obrácený - **ve více než třech čtvrtinách hospitací nebyla k podpoře neslyšících žáků využita žádná další osoba kromě učitele**. V 16 % hospitací tuto podporu poskytovali asistenti pedagoga, v 6 % byl přítomen tlumočník českého znakového jazyka.

Většina MŠ a ZŠ zřízených podle § 16 odst. 9 ŠZ **využívá v rámci výuky různá podpůrná opatření včetně odpovídajících kompenzačních pomůcek**, zejména sluchadel a kochleárních implantátů. Technologická vyspělost těchto přístrojů je dnes již na takové úrovni, že díky nim většinou není nezbytné ani akusticky upravovat prostředí pro komunikaci žáka se sluchovou vadou. **V MŠ** jsou také **často užívána opatření reedukační povahy** a s tím související pomůcky. A přibližně **polovina MŠ i ZŠ** používá také **opatření rehabilitační povahy a pomůcky pro rehabilitaci**.

Během hospitací učitelé s dětmi a žáky nejčastěji komunikovali mluvenou češtinou, případně ji vizualizovali. **Český znakový jazyk** používalo **40 % učitelů v MŠ a 27 % učitelů v ZŠ**, přičemž ve většině případů šlo o pedagogy, kteří jsou primárním uživatelem mluvené češtiny (94 % MŠ, 81 % ZŠ).

Ve většině hospitací byla komunikace mezi pedagogem a dětmi či žáky přirozená i plynulá a také šlo o vzájemný dialog. Všichni účastníci přitom zpravidla komunikovali stejným způsobem. Pouze v 11 % hospitací provedených v ZŠ nebyla komunikace plynulá - objevovaly se časté pauzy a nutná opakovaní, popřípadě dodatečná vysvětlování úkolu nebo učiva. Ve 3 % (MŠ) a 4 % (ZŠ) hospitací vyžadoval pedagog od dítěte či žáka komunikaci jiným způsobem, než pro něj bylo přirozené, tedy nevhodně vzhledem k danému postižení. Děti a žáci například na sebe neviděli (zejména těm se sluchovým postižením bylo kvůli tomu znesnadněno odezírání a docházelo k situacím, kdy se někteří museli otáčet). Část vyučujících občas opomíjela základní pravidla práce s těmito dětmi nebo žáky (síla hlasu, přirozenost mimiky a artikulace, potřeba vidět učitelovu tvář při sdělování informací apod.).

Pro výuku sluchově postižení žáci v ZŠ nejčastěji používají pracovní listy a běžné učebnice, které jejich pedagogové speciálně upravili. Ve 37 % hospitací měli žáci během výuky přístup k internetu.

Ve všech navštívených MŠ a ve většině ZŠ (94 %) **učitelé využívali podpůrná opatření pro děti a žáky se SVP**. Ovšem ve velice omezené míře pracovali ve všech typech